

1. Sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Avrupa'dan gelen ucuz ürünler ülke geneline yayıldı. İnsanlar, ucuz ithal mallara yönelince malını satamayan yerli esnaf, üretimini durdurdu. Böylece Osmanlı sanayisi yavaş yavaş çöktü. Devlet bütçesi sürekli açık vermeye başladı. Açığı kapatmak isteyen yöneticiler ya halktan toplanan vergilerin miktarını artırdılar ya da Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alarak giderleri karşılamaya çalıştılar. Sömürge arayışında olan İngiltere, İtalya ve Fransa ise Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika topraklarını ham madde kaynağı olarak gördü. İngiltere Mısır'ı, Fransa Tunus ve Cezayir'i, İtalya da Trablusgarp'ı işgal etti.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti için,

- I. Avrupa'nın açık pazarı hâline gelmiştir.
- II. Devlet adamları ekonomik sorunlara karşı çareler aramışlardır.
- III. Ekonomik sıkıntılar yüzünden Kuzey Afrika topraklarını terk etmek zorunda kalmıştır.
- IV. Artan borçlar neticesinde Düyûn-u Umûmiye İdaresi kurulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) II ve III
C) III ve IV D) I, II ve IV

2. Fransız İhtilali ile dünyada yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen Jön Türkler; azınlık isyanlarını önlemek için farklı bir fikir ortaya koydular. Jön Türkler göre azınlıkların isyan etmesinin temel nedeni, padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Onlara göre azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste azınlıklara da temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Buna göre, Jön Türklerin hedefledikleri yönetim şeklinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Monarşi B) Meşrutiyet
C) Cumhuriyet D) Teokrasi

3. 19. yüzyıl başlarında dağılma sürecinde olan Osmanlı Devletindeki bazı aydınlar bu durumdan kurtulmak için fikir akımları ileri sürmüşlerdir.

- Başlıca temsilcileri Şinasi, Namık Kemal ve Ziya Paşa'dır.
- Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın tamamı din, dil, ırk, etnik yapı ayrımı yapılmadan herkesi eşit kabul eden düşünce akımıdır.
- Bu fikir akımının öncüleri Meşrutiyet yönetimine geçilmesini savunmuşlardır.
- Balkan savaşları sonunda geçerliliğini yitirmiştir.

Yukarıda sözü edilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ümmetçilik B) Batıcılık
C) Türkçülük D) Osmanlıcılık

4. Osmanlı Devleti'nde uygulanan meşrutiyet yönetiminde padişaha geniş yetkiler tanınmıştır. Üyeleri halk tarafından seçilen meclisi açma, kapatma, tatil etme, meclise yasa çıkarması için izin verme ve çıkardığı yasaları onaylama yetkileri padişaha aittir. Padişahın bakanları göreve getirme ve görevden alma, kişileri sürgüne gönderme yetkileri de vardır. Anayasanın padişaha tanıdığı bu yetkiler, onun denetlenmesini ve sınırlandırılmasını güçleştirmiştir. Buna karşın meclis, 1877- 1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nın gidişatı üzerinden dolayı da olsa padişahı eleştirmiştir. Bu eleştiriler üzerine padişah savaş hâlini gerekçe göstererek meclisi tatil etmiştir.

Bu bilgilerden hareketle meşrutiyet yönetimi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Padişahın yasama ve yürütme ile ilgili yetkileri vardır.
- B) Parlamenter sisteme savaş nedeniyle ara verilmiştir.
- C) Padişah ülkeyi yönetme yetkisini bütünüyle meclise devretmiştir.
- D) Halk ülke yönetimine milletvekilleri aracılığıyla müdahil olmuştur.

5. "Çocukluğuma ilişkin hatırladığım ilk şey, okula gitmek meselesiyle ilgilidir. Bu meseleden dolayı annemle babam arasında bir mücadele vardı. Annem mahalle mektebine gitmemi istiyordu. Gümrük dairesinde memur olan babamsa o zaman yeni açılan Şemsi Efendi Okuluna devam etmemden ve yeni yöntem üzerine okumamdan yanaydı. Sonunda babam işi ustaca çözdü. Önce mahalle mektebine başladım. Böylece annemin gönlü yapılmış oldu. Birkaç gün sonra da mahalle mektebinden ayrılıp Şemsi Efendi Okuluna yazıldım."

Mustafa Kemal Atatürk'ün bu anlatımına bakılarak,

- I. Osmanlı Devleti'nde eğitim birliği yoktur.
- II. Onun eğitim hayatı ile ilgili ailesinde fikir ayrılıkları yaşanmıştır.
- III. Şemsi Efendi Mektebi modern eğitim veren bir eğitim kurumudur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) I, II ve III

6.

"Osmanlılar, girişecekleri askerî hareketlerin genişliğine uygun hazırlıklı ve tedbirli davranmadıkları için, daha çok his ve hırslarının etkisi altında hareket ettikleri için Viyana'ya kadar gittikleri halde, çekilmeye mecbur olmuşlardır."

Mustafa Kemal'in yukarıda verilen sözüne göre Osmanlı Devleti girdiği savaşlarda;

- I. planlılık,
- II. ileri görüşlülük,
- III. gerçekçilik,
- IV. açık sözlülük

ilkelerinden hangilerini dikkate almamıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

7. Trablusgarp'ın İtalyanlar tarafından işgal edilmesi üzerine Mustafa Kemal gönüllü olarak Trablusgarp'a geçmiş ve buradaki yerel halkı İtalyanlara karşı örgütleyerek Derne ve Tobruk'ta önemli başarılar kazanmıştır. Bu durum Milli Mücadele yıllarında Mustafa Kemal'in halkı örgütlenmesinde ona önemli bir tecrübe kazandırmıştır.

Verilen bilgilerden Mustafa Kemal'in,

- I. teşkilatçılık,
- II. vatanseverlik,
- III. liderlik,

özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

8. Birinci Dünya Savaşı başlarında Almanya, oldukça güçlü ülkelere karşı mücadele veriyordu. İtalya'nın taraf değiştirmesi Almanya'nın savaş öncesi planlarını büsbütün bozmuştu. Bu yüzden Almanya, savaşta Osmanlı gibi jeopolitik öneme sahip bir ülkeyi kendi yanında savaşta görmek istiyordu. Diğer taraftan ise İtilaf Devletleri, Osmanlı Devleti'nin savaşa girmesine sıcak bakmıyordu. Çünkü savaş geniş alanlara yayılırsa daha fazla asker ve silaha ihtiyaç duyacaklardı.

Verilen bilgiye göre Birinci Dünya Savaşı için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Savaş sürerken dengeler değişmiştir.
- B) Osmanlı Devleti ekonomik sıkıntıya düşmüştür.
- C) Her devlet kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmiştir.
- D) Almanya, Osmanlı Devleti'nin coğrafi konumundan yararlanmak istemiştir.

9. Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasını genel, özel ve görünen nedenler olmak üzere üç ana başlık altında toplayabiliriz.

Buna göre;

I. Almanya ile Fransa arasında yaşanan Alsas-Loren sorunu

II. Fransız İhtilali'nin ortaya çıkardığı milliyetçilik akımı

III. Ülkeler arasında yaşanan silahlanma yarışı

nedenlerinden hangileri Birinci Dünya Savaşı'nın özel nedenleri içerisinde yer alır?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

10. Birinci Dünya Savaşı başladığında Osmanlı Devleti;

I. Halifelik makamı ile dünya Müslümanları üzerinde etkiye sahip olması

II. Çanakkale ve İstanbul Boğazlarına sahip olması

III. Yeraltı ve yerüstü kaynaklarına sahip olması

IV. Kapitülasyonların devam etmesi

Buna göre hangisi, Almanya'nın Osmanlı Devleti'ni kendi yanında savaşa girmesini istemesinde Osmanlı'nın stratejik konumunun etkisi olduğunu gösterir?

- A) I B) II C) III D) IV

11. Birinci Dünya Savaşı, Osmanlı Devleti'nin hesapladığından fazla uzayınca silah ve asker sıkıntısı yaşamaya başladı. Ayrıca Bulgaristan savaştan çekilince Almanya ile olan kara bağlantısı da kesildi. Osmanlı Devleti, sonunda ateşkes istemek zorunda kalarak yenilgiyi kabul etti.

Metinde yer alan gelişmelerden sonra aşağıdakilerden hangisinin yaşanması beklenmez?

- A) Kapitülasyonların kaldırılması
B) Osmanlı ekonomisinin iyice çökmesi
C) Osmanlı'nın savaş tazminatı vermesi
D) Osmanlı'nın toprak bütünlüğünün bozulması

12. Aşağıda Birinci Dünya Savaşı'na yol açan bazı düşünce akımlarıyla ilgili bilgiler paylaşılmıştır.

I. Birçok devletin ulusal çıkarları doğrultusunda çalışmalar yapmasını sağlayan düşünce sistemidir.

II. Rusya, Balkan milletlerini yanına çekmeyi ve sıcak denizlere inmeyi hedeflemiştir.

III. Sanayileşen ülkelerin hammadde ve pazar ihtiyacını karşılamak için uyguladıkları sistemdir.

Bu bilgilerin ilişkili olduğu kavramlar seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Sömürgecilik	Milliyetçilik	Panslavizm
B)	Milliyetçilik	Sömürgecilik	Panslavizm
C)	Milliyetçilik	Panslavizm	Sömürgecilik
D)	Panslavizm	Milliyetçilik	Sömürgecilik

13. Aşağıda Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin savaştığı cephelerin açılma nedenleri verilmiştir.

I. Süveyş kanalını ele geçirerek İngiltere'nin uzak doğu sömürgelerine giden bağlantıyı kesmek

II. Bakü petrolünün denetimini ele geçirmek ve Turancılık düşüncesini gerçekleştirmek

III. İstanbul'u ve boğazları ele geçirerek Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak

IV. Musul ve Kerkük petrolünü ele geçirmek

Bu nedenlerin ilişkili olduğu cepheler seçeneklerin hangisinde doğru ifade edilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Çanakkale	Irak	Kanal	Kafkas
B)	Irak	Kanal	Kafkas	Çanakkale
C)	Kanal	Kafkas	Çanakkale	Irak
D)	Kafkas	Irak	Çanakkale	Kanal

14.

Yandaki harita, Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'nda savaştığı cepheleri göstermektedir.

Buna göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti; İngilizlerin, sömürgeleriyle bağlantısını kesmiştir.
- B) Almanya, halifelik makamının dinî gücünden faydalanmak istemiştir.
- C) Osmanlı Devleti farklı kıtalarda mücadele etmek zorunda kalmıştır.
- D) Osmanlı Devleti daha önce kaybettiği toprakları geri almıştır

15. Birinci Dünya Savaşı öncesinde isyan eden Ermenilerin bir bölümünün Rus ordusuna katılması, bir bölümünün de silahlı çeteler kurarak Osmanlı ordusuna karşı savaşması ve bölgedeki Müslüman halka saldırıları üzerine Osmanlı Devleti isyancı Ermenileri savaş bölgesi dışına çıkarma ve zorunlu göç kararı almak zorunda kaldı.

Metinde tehcir (göç) kanunu ile ilgili hangi sorunun cevabı verilmiştir?

- A) Göçün uygulanış şekli nasıldır?
- B) Çıkarılma gerekçesi nedir?
- C) Dünya kamuoyundaki yankısı nasıl olmuştur?
- D) Kaç kişiyi etkilemiştir?

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	D	C	D	B	D	B	A	B
11	12	13	14	15					
A	C	C	C	B					

İl ÖDM sorularından derlenmiştir...

